

سنتور تریلوژی

آموزش سنتور با متد سه گانه

(تئوری. اتود. ملودی)

مolf: روزبه جمشیدی

سرشناسه	: جمشیدی، روزبه، ۱۳۵۹ -
عنوان و نام پدیدآور	: سنتور تریلوژی: آموزش سنتور با مِتْد سه گانه (تئوری، اتود، ملودی)/ مولف: روزبه جمشیدی، نت نویسی، ویرایش و طراحی جلد: روزبه جمشیدی
مشخصات نشر	: تهران: موسسه خدماتی موسیقی عارف، ۱۴۰۳ .
مشخصات ظاهری	: ۸۸ صفحه، مصور، پارتیسیون.
شابک	: 979-0-69854-000-1
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
عنوان دیگر	: مِتْد سه گانه آموزش سنتور (تئوری، اتود، ملودی)
موضوع	: موسیقی برای سنتور، آموزش - پارتیسیون
	Santur – instructions and study, scores and parts
	موسیقی محلی ایرانی
	Iranian folk music
	ترانه های ایرانی، متن ها
	Songs, Iranian, -- Texts
رده بندی کنگره	: MT654
رده بندی دیویی	: ۷۸۹/۷۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۸۷۰۱۳۹
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیپا

Telegram: arefmusicshop

insta: arefmusic.sn

website:www.aref.ir

تهران، خیابان جمهوری، نرسیده به میدان بهارستان، کوچه محمودی، پلاک ۳ طبقه اول

تلفن: ۳۱-۳۳۹۷۶۴۳۰ فکس: ۳۳۹۱۴۳۱۴ تلفن همراه: ۰۹۰۳۱۳۴۹۵۵۵

سنتور تریلوژی مِتْد سه گانه آموزش سنتور (تئوری- اتود- ملودی)

مولف: روزبه جمشیدی، شماره تماس: ۰۹۳۵۵۱۵۹۳۹۴

تماس با مولف: insta: santoor_online

چاپ اول ۱۴۰۳

شمارگان: ۵۰۰

قیمت:

فهرست

صفحه	عنوان	صفحه	عنوان
۴۴	ترمولو یا ریز	۸	تئوری موسیقی ۱
۴۵	تمرین ریز	۹	تئوری موسیقی ۲
۴۶	ریحان با ریز و اتود	۱۰	ساختمان سنتور
۴۷	اسمر با ریز	۱۱	یوزیسیون سفید
۴۸	باغ اسرار و ریزهای شمارشی	۱۲	تمرین نت خوانی و نت نویسی
۴۹	الیه ناز	۱۳	تئوری عملی
۵۰	خوابهای طلایی	۱۴	تمرین عملی ۱
۵۱	مرغ سحر و ریزهای مالشی	۱۵	تمرین عملی ۲
۵۲	دوش دوش	۱۶	ملودی و آموزش نت سفید
۵۳	ضربی دشتی و اتود	۱۷	مقدمه سبیده و اتود
۵۴	ضربی ترک و اتود	۱۸	یوزیسیون زرد
۵۵	رنگ و اتود	۱۹	ریحان
۵۶	رنگ افشاری و تک ریز	۲۰	اسمر و اتود
۵۷	آهوی دشت و اتود	۲۱	مستم و نت نویسی و ضدضرب
۵۸	آی بانو و خط اتحاد	۲۲	یوزیسیون پشت خرک
۵۹	آموزش زینت	۲۳	ترانه کردی و نت نویسی
۶۰	دختر شیرازی و زینت ۲	۲۴	نواپی و مضراب جفت
۶۱	ترانه گیلانی و زینت ۳	۲۵	نت چنگ و سلفژ
۶۲	پیک سحری	۲۶	ربابه و اتود ریتم
۶۴	غوغای ستارگان	۲۷	آهنگ روسی و اتود
۶۶	امام علی و گلیساندو	۲۸	در قفس و تمرین ریتم
۶۷	مجنون نبودم	۲۹	ترانه بختیاری و علامت نقطه
۶۸	نت دو زرد و ریتم	۳۰	تولد و ریتم شش هشت
۶۹	دو ترانه محلی و اتود	۳۱	ملا ممدجان و تمرین نقطه
۷۰	جان مریم	۳۲	های های و خط اتصال
۷۲	آریژ	۳۳	لاله سر و دو مضراب
۷۳	کرشندو و دکرشندو	۳۴	گل گندم و اتود
۷۴	ساری گلین	۳۵	چهار مضراب ترک
۷۵	الیه ناز ۲	۳۶	چهار مضراب دشتی
۷۶	خط شاهین	۳۷	دولاچنگ
۷۷	اتود و ریتم	۳۸	ترانه کردی و اتود
۷۸	ای ایران	۳۹	امام علی و اتود
۸۰	تریوله و سیکستوله	۴۰	زرد ملیحه و ریتم
۸۱	تغییر کوک	۴۱	فاصله و اتود
۸۲	گلنار	۴۲	ضربی ترک و اتود
۸۵	برگ خزان	۴۳	بارون بارونه

کوک سنتور برای این کتاب

لطفا پیش از شروع به نواختن، سنتور را دقیقا مطابق دستور زیر کوک نمایید

توضیحاتی پیرامون کوک انتخابی برای آموزش

تقریبا همه کتب آموزش سنتور، از ابتدا با دستگاه شور آموزش را آغاز می‌کنند (بجز یکی دو مورد) که این برعکس آن چیز است که تقریبا در همه کتب آموزشی دیگر (تار، سه‌تار، ویولن و...) وجود دارد

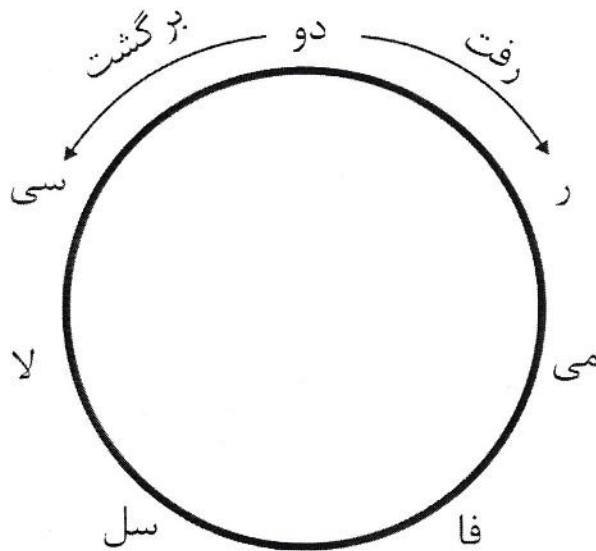
خرک اول زرد در برخی منابع آموزشی دو کوک شده تا کاربردی‌تر باشد. اما چون شکل آن در ابتدا برای هنرجو کمی گمراه‌کننده است همان نت می‌کوک شده تا از این مشکل جلوگیری شود. در صفحه ۶۸ کتاب این مسئله توضیح داده شده و از می به دو بم تغییر کرده است. می‌توانید از ابتدا آنرا دو کوک کنید تا بعدها نیازی به تغییر کوک نباشد

نت زرد از ابتدا بکار کوک شده تا هم بتوان اتودها را بهتر اجرا کرد و هم تنظیم زیباتری از قطعاتی که از ر کرن در آنها استفاده نمی‌شود ارائه داد. اما از صفحه ۸۱ به بعد و در دو قطعه آخر کوک آن تغییر کرده، که این مسئله در مورد می اول سفید و پشت‌خرک نیز صادق بوده، و کوک آن از کرن به بکار تغییر کرده است

مقدمه‌ای بر تئوری موسیقی

موسیقی با تمام گستردگی‌اش از دو عنصر ساخته شده است: **نت + ریتم**

نت همان زیر و بمی (یا تیز و پهنی) صداست که در علم فیزیک با تغییر بسامد یا فرکانس حاصل می‌شود. از همین زیر و بمی صداست که ۷ نت اصلی را نام‌گذاری می‌کنیم: دو - ر - می - فا - سل - لا - سی.

همانطور که در تصویر روبرو می‌بینید تمامی نت‌ها روی دایره کشیده شده‌اند. شما می‌بایست این ۷ نت را بصورت رفت و برگشت آنقدر تکرار کنید تا ملکه ذهنتان شود. پس هر روز بارها و بارها، از نت‌های مختلف (اول رفت، سپس برگشت) نت‌ها را کامل روی دایره بخوانید.

شما باید چنان بر نت‌ها مسلط شوید که با دیدن هر نت، فوراً نت بعد و قبل از آنرا تشخیص دهید و نیاز نباشد از ابتدا نت‌ها را بخوانید. این تمرین بعدها برای نت‌خوانی بسیار مفید خواهد بود.

مثال: از نت "سل" ابتدا بصورت رفت بخوانید: سل - لا - سی - دو - ر - می - فا

سپس از همان "سل" بصورت برگشت بخوانید: سل - فا - می - ر - دو - سی - لا

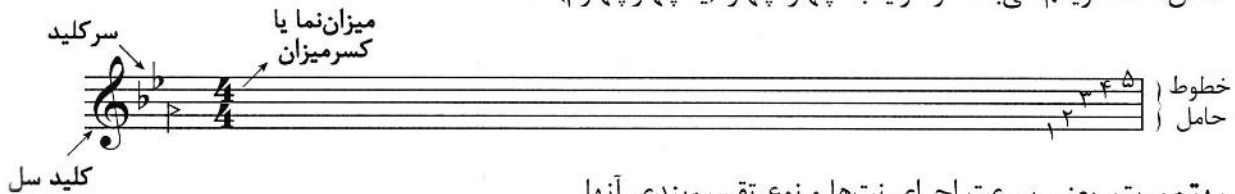
حالا همین تمرین را از نت‌های مختلف انجام دهید: بارها و بارها و بارها

سوال: بعد از ۷ چه عددیست؟ قبل از ۲۰ چه عددیست؟ بعد از ۱۵۵ چطور؟ سریع جواب می‌دهید!!

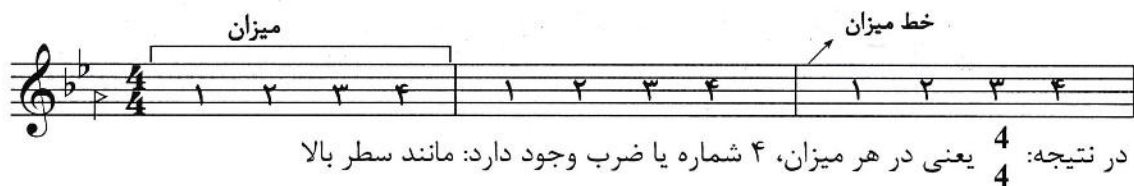
حالا از خودتان بپرسید: بعد از (سی) چه نتی است؟ یا قبل از (لا) کدام نت قرار دارد؟ هر زمان توانستید به همان سرعت پاسخ دهید، بدان معناست که مطلب را خوب آموخته‌اید و می‌توانید سراغ مطالب بعدی بروید. در غیر این صورت در آینده همیشه در نت‌خوانی به مشکل برمی‌خورید. پس هر چقدر لازمست وقت صرف کرده و تمرین کنید تا نت‌ها مثل اعداد ملکه ذهنتان شود: **مطمئن باشید ارزش آنرا دارد.**

دنباله تئوری

نت‌های موسیقی مثل زبان انگلیسی از سمت چپ آغاز می‌شوند. نت‌ها روی ۵ خط موازی بنام خطوط حامل (یا ۵ خط حامل) قرار می‌گیرند که از پایین شمارش می‌شوند. در ابتدای ۵ خط همیشه علامتی به نام (کلید سل) وجود دارد. پس از آن سرکلید قرار دارد که شامل علامت‌های b و $\sharp$ بوده که معرف کوک ساز و نیز گام یا دستگاه است. این دو علامت (کلید سل و سرکلید) فعلاً مدنظر ما نیست. بلکه آنچه که مهم‌تر است میزان نما (یا کسرمیزان) است که نشان‌دهنده ریتم می‌باشد و در اینجا چهار چهار (یا چهارچهارم) است.

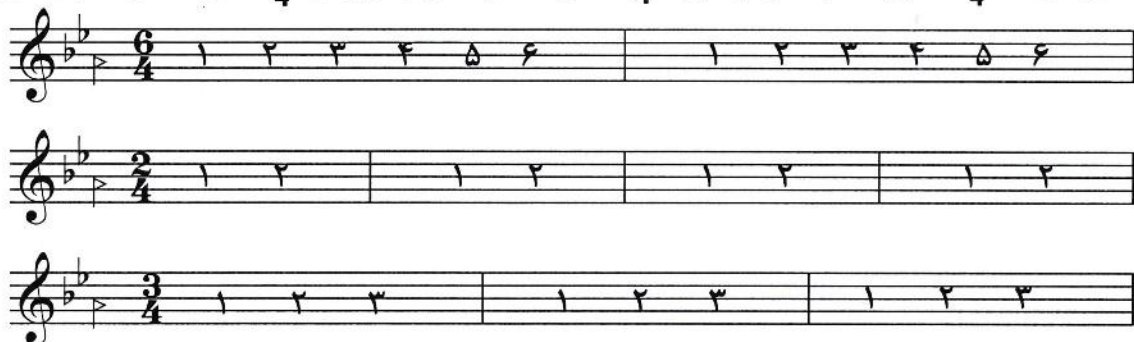

ریتم: ریتم یعنی سرعت اجرای نت‌ها و نوع تقسیم‌بندی آنها به عدد مخرج فعلاً کاری نداریم، عدد صورت نشان‌دهنده تعداد ضرب یا شماره درهرمیزان است. خطوط حامل را به بخش‌های کوچکتری بنام میزان تقسیم می‌کنیم

در نتیجه: $\frac{4}{4}$ یعنی در هر میزان، ۴ شماره یا ضرب وجود دارد: مانند سطر بالا

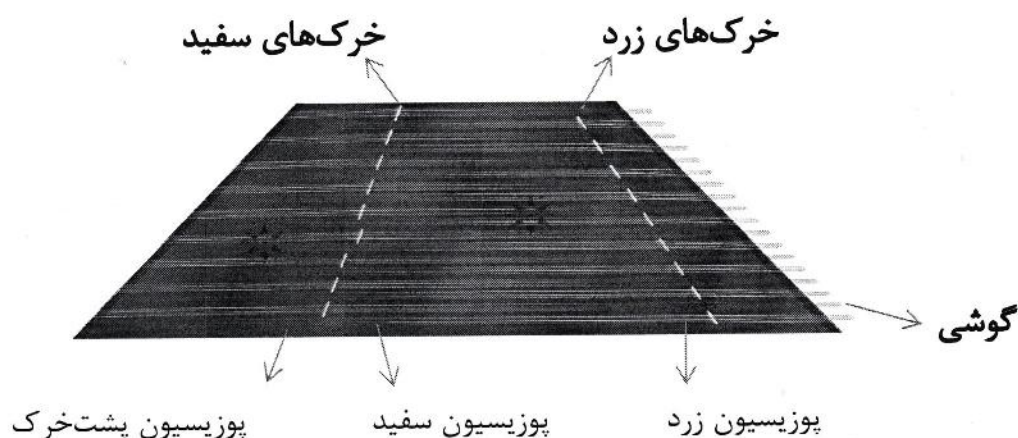
به همین ترتیب $\frac{6}{4}$ یعنی ۶ ضرب درهرمیزان، $\frac{2}{4}$ یعنی ۲ ضرب درهرمیزان، و $\frac{3}{4}$ یعنی ۳ ضرب درهرمیزان

ضرب‌آهنگ یا ریتم از پایه‌های علم موسیقی است که در اشکال مختلفی به کار گرفته می‌شود. با تغییر عدد مخرج ریتم‌های پرکاربرد دیگری مثل شش‌هشت (یا شش‌هشتم) $\frac{6}{8}$ بوجود می‌آید که بعدها به آنها خواهیم پرداخت.

از ترکیب نت و ریتم است که آهنگ‌های مختلف شکل می‌گیرند و در انواع بسیار متنوعی اجرا می‌گردند: از زمزمه یک آواز گرفته تا یک ارکستر بزرگ یا سمفونی، تا انواع موسیقی پاپ، جَز، راک، محلی و غیره. این دو مطلب (نت و ریتم) مهم‌ترین بخش موسیقی علمی (برای هرسازی) است که باید برای آنها وقت بگذارید.

شاید آموختن آنها خیلی جذاب نباشد و ترجیح دهید بیشتر روی ساز بنوازید، اما ... این کار را نکنید !!!
تمرینات بسیاری برای تقویت نت‌خوانی و ریتم در این کتاب گنجانده شده که می‌بایست با جدیت آنها را انجام دهید.
پس بدون خستگی (و غر زدن) این تمرینات را انجام دهید تا کامل بر آنها مسلط شوید.

ساز مورد استفاده برای این کتاب، سنتور ۹ خرک است که دراصل ۱۸ خرک دارد: دو دسته ۹ تایی. خرک‌های زرد در سمت راست و خرک‌های سفید در سمت چپ سنتور قرار گرفته‌اند. بر روی هرخرک زرد، ۴ سیم زرد (یا قرمز) و بر روی هرخرک سفید، ۴ سیم سفید قرار گرفته که همگی یکسان کوک می‌شوند. خرک‌های سنتور (زرد و سفید) به ترتیب از پایین به بالا نام‌گذاری و شماره می‌شوند: می (خرک اول) - فا (خرک دوم) - سل (خرک سوم) - لا (خرک چهارم) - سی (خرک پنجم) - دو (خرک ششم) - ر (خرک هفتم) - می (خرک هشتم) - فا (خرک نهم).

خرک‌های سفید شامل ۲ دسته نت (سفید و پشت‌خرک) و خرک‌های زرد شامل یک دسته نت می‌شوند که به هر دسته **پوزیسیون** گوئیم (از سمت راست خرک‌های زرد استفاده نمی‌شود). در نتیجه ۳ دسته نت یا پوزیسیون روی سنتور وجود دارد: پوزیسیون اول یا زرد (سمت راست سنتور)، پوزیسیون دوم یا سفید (وسط سنتور) و پوزیسیون سوم یا پشت‌خرک (سمت چپ). نکته: **پوزیسیون زرد بم‌ترین صدا، پوزیسیون پشت‌خرک زیرترین صدا و پوزیسیون سفید در میانه این دو صدا قرار دارد.**

کناره سمت راست سنتور ۷۲ گوشه وجود دارد که سیم‌ها را از آنجا کوک می‌کنیم، کاری که فعلاً شما هرگز نباید انجام دهید. آگاه باشید که کوک کردن سنتور کاریست دشوار که به مهارت ویژه‌ای (سواى نوازندگی) نیاز دارد. پس لازمست تکرار شود: **کوک کردن فعلاً ممنوع!!!** سنتور را به کسی که توانایی کوک کردن دقیق دارد بسپارید و از او بخواهید مانند راهنمای کوک که در صفحه ۷ نشان داده شده، آنرا با تیونر و دقیقاً روی عدد (A = ۴۴۰) کوک نماید. اگر سرخود اقدام به کوک سنتور نمایید، نه تنها ساز آسیب می‌بیند، بلکه ممکنست خود شما (و حتی اطرافیان) آسیب ببینید.

پس از آنکه نت‌ها را روی دایره (در صفحه ۸) حفظ کرده، و مطالب مربوط به تئوری ریتم (در صفحه ۹) و مطلب مربوط به شناخت سنتور (در همین صفحه) را کاملاً یاد گرفتید، می‌توانید تمرینات نت‌نویسی و نت‌خوانی را آغاز نموده، و پس از آن تمرینات عملی را شروع نمایید.

Santour Trilogy

Learning santour via
(Theory.Etude.Melody)

By: Rouzbeh Jamshidi

